

ҚОРҚЫТ АТА АТЫНДАҒЫ ҚЫЗЫЛОРДА УНИВЕРСИТЕТІ
КЫЗЫЛОРДИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ҚОРҚЫТ АТА
KORKYT ATA KYZYLORDA UNIVERSITY

БЕКІТЕМІН

Академиялық сапа жөніндегі
комитетінің төрағасы/

Председатель комитета по
академическому качеству/

Chairman of the academic quality committee

Б.Б.Абжалелов/ B.B.Abzhalelov

« 21 » 08 2023 ж.



8D08675 – «Жерді мелиорациялау, баптау және қорғау»
білім беру бағдарламасы бойынша
БІТІРУШІНІҢ МОДЕЛІ

Модель выпускника по образовательной программе
8D08675 – «Мелиорация, рекультивация и охрана земель»

Graduate model for the educational program
8D08675 – «Soil development, restoration and protection»

**ҚОРҚЫТ АТА АТЫНДАҒЫ ҚЫЗЫЛОРДА УНИВЕРСИТЕТІ
КЫЗЫЛОРДИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ КОРКЫТ АТА
KORKUT ATA KYZYLORDA UNIVERSITY**

БЕКІТЕМІН

Академиялық сапа жөніндегі
комитетінің төрағасы/

Председатель комитета по
академическому качеству/

Chairman of the academic quality committee

Б.Б.Абжалелов/ В.В.Абzhalelov

« _____ » _____ 2023 ж.

**8D08675 – «Жерді мелиорациялау, баптау және қорғау»
білім беру бағдарламасы бойынша
БІТІРУШІНІҢ МОДЕЛІ**

**Модель выпускника по образовательной программе
8D08675 – «Мелиорация, рекультивация и охрана земель»**

**Graduate model for the educational program
8D08675 – «Soil development, restoration and protection»**

Қызылорда 2023/ Қызылорда 2023/ Kyzylorda 2023
МАЗМҰНЫ/ СОДЕРЖАНИЕ/ CONTENT

Кіріспе/ Введение/ Introduction

- 1 БББ сипаттамасы/ Описание ОП/ Description of the defense industry
- 2 Білім беру бағдарламасын бітіруші моделін қалыптастырудағы құрама компоненттері/ Составные компоненты в формировании модели выпускника образовательной программы/ Components in the formation of the graduate model of the educational program
 - 2.1 Білім беру бағдарламасының мақсаттары/ Цели образовательной программы/ The purpose of the educational program
 - 2.2 Білім беру бағдарламасының міндеттері/ Задачи образовательной программы/ Objectives of the educational program
 - 2.3 Жалпы және бейіндік құзіреттіліктері/ Общие и профильные компетенции/ General and specialized competencies
 - 2.4 Білім беру бағдарламасының оқыту нәтижелерін қалыптасатын құзіреттіліктермен салыстыру матрицасы/ Матрица сопоставления результатов обучения/ образовательной программы с формируемыми компетенциями/ Matrix of comparison of learning outcomes of the educational program with the competencies being formed
 - 2.5 Маманның жеке қасиеттері/ Личные качества специалиста/ Personal qualities of a specialist
- Қорытындылар/ Выводы/ Conclusions

КІРІСПЕ/ ВВЕДЕНИЕ/ INTRODUCTION

8D08675 - «Жерді мелиорациялау, баптау және қорғау» БББ өзектілігі - ауылшаруашылығы өндірісін өркендетіп, елді азық-түлікпен қамтамасыз етуде мелиорацияның орны ерекше. Мелиорация тиімді әдістермен іске асатын болса оның нәтижесі жоғары болады. Мелиорацияның негізінде қолайсыз табиғи жағдайлар (топырақтық, агроклиматтық, гидрогеологиялық) түбегейлі жақсарады, соның арқасында ауылшаруашылық дақылдарынан тұрақты және экономикалық тиімді өнім алынады.

Өткен ғасырдың аяқ кезінде мелиорация саласы сынға ұшырады. Алайда, орын алған кемшіліктердің негізі сол кезеңде мелиорацияның басты мақсаты дақылдан барынша мол өнім алу болатын. Қазір мелиорацияның алдына қойылатын талап - қоршаған ортаға зиянды барынша аз келтіре отыра тиімді өнім алу. Сонымен бірге бүгін мелиорация егіс топырағының құнарлылығын кең көлемде бұрынғы қалпына келтіруді көздейді. Бұл қазір жерді пайдаланушы азаматтардың келер ұрпақ алдындағы рухани жауапкершілігін көтереді.

Сонымен қатар суармалы жердің мелиоративтік жағдайы бүгінгі күні алаңдатарлық. Суармалы алқаптарда егіс топырағының сортаңдануы орын алуда. Бұл дақылдар өнімділігін төмендетуде. Осының бір себебі шаруашылықтарда су мамандарының тапшылығында. Осыған байланысты алдағы уақытта суармалы егіншілік тиімділігін арттыру міндеттері тұр./

Актуальность образовательной программы 8D08675-«Мелиорация, рекультивация и охрана земель» достижение эффективных результатов при реализации и основной роли мелиорации в развитии сельскохозяйственного производства и обеспечении продовольствием страны. На основе мелиорации будут радикально улучшаться неблагоприятные природные условия (почва, агроклиматические, гидрогеологические), что приведет к получению устойчивых и экономически эффективных сельскохозяйственных культур.

В конце прошлого века рекультивационная индустрия подверглась критике. Однако основным недостатком было то, что в то время основной целью мелиорации земель являлось получение максимальных урожаев. На сегодняшний день основной целью является получение эффективного продукта, сводящего к минимуму ущерб окружающей среде. В то же время, сегодня мелиорация включает в себя экстенсивное восстановление плодородия почвы.

В то же время мелиоративное состояние орошаемых земель вызывает тревогу. Засоление засоленных почв происходит на орошаемых землях. Это снижает урожайность сельскохозяйственных культур. Одной из причин этого является нехватка специалистов по водоснабжению в хозяйствах. В связи с этим стоит задача повышения эффективности орошаемого земледелия./

The relevance of the educational program 8D08675-"Soil development, restoration and protection" achieving effective results in the implementation and the main role of land reclamation in the development of agricultural production and food supply of the country. On the basis of land reclamation, unfavorable natural conditions (soil, agro-climatic, hydrogeological) will radically improve, which will lead to the production of sustainable and economically efficient crops.

At the end of the last century, the reclamation industry was criticized. However, the main disadvantage was that at that time the main purpose of land reclamation was to obtain maximum yields. To date, the main goal is to obtain an effective product that minimizes environmental damage. At the same time, today land reclamation includes extensive restoration of soil fertility.

At the same time, the reclamation condition of irrigated lands is alarming. Salinization of saline soils occurs on irrigated lands. This reduces crop yields. One of the reasons for this is the shortage of water supply specialists in households. In this regard, the task is to increase the efficiency of irrigated

agriculture.

1. БББ сипаттамасы/ Описание ОП/ Description of the defense industry

Мелиорациялық және су шаруашылығы жүйелерін зерттеу нәтижелерін түсіндіруді орындай алады, мелиорацияда экологиялық қауіпсіз технологияларды талдауды жүзеге асыра алады, заманауи ақпараттық технологияларды қолдана отырып, математикалық модельдеу, математикалық статистика, имитациялық модельдеу және ғылыми зерттеулер әдістері негізінде құрылыстарды жобалай алады./

Умеет выполнять интерпретацию результатов исследования мелиоративных и водохозяйственных систем, осуществлять анализ экологически безопасных технологии в мелиорации, проектировать сооружения на основе методов математического моделирования, математической статистики, имитационного моделирования и научных исследований с применением современных информационных технологий./

He is able to interpret the results of research on land reclamation and water management systems, analyze environmentally friendly technologies in land reclamation, design structures based on mathematical modeling methods, mathematical statistics, simulation modeling and scientific research using modern information technologies.

2. Білім беру бағдарламасын бітіруші моделін қалыптастырудағы құрама компоненттері/ Составные компоненты в формировании модели выпускника образовательной программы/ Components in the formation of the graduate model of the educational program

Білім беру бағдарламасын бітіруші моделін қалыптастырудың негізгі компоненттері білім беру бағдарламасының мақсаттары мен міндеттері, объектілері, кәсіптік қызмет түрлері мен бағыттары, маманның құзыреттілік моделі туралы ақпаратты, оның ішінде дескрипторлар, білім беру бағдарламасына сәйкес құзыреттердің түрі және білім беру бағдарламасының нәтижелерін қамтиды./

Основные компоненты формирования модели выпускника образовательной программы включают информацию о целях и задачах, объектах образовательной программы, видах и направлениях профессиональной деятельности, модели компетенций специалиста, в том числе дескрипторы, тип компетенций в соответствии с образовательной программой и результаты образовательной программы./

The main components of the formation of the graduate model of the educational program include information about the goals and objectives, objects of the educational program, types and directions of professional activity, models of specialist competencies, including descriptors, the type of competencies in accordance with the educational program and the results of the educational program.

2.1 Білім беру бағдарламасының мақсаттары/ Цели образовательной программы/ The purpose of the educational program

Суармалы егіншіліктің табысты жұмыс істеуі және орнықты дамуы үшін геоақпараттық жүйелерді пайдалана отырып, ауыл шаруашылығы кәсіпорындарын басқаруға қабілетті, сондай-ақ білім беру саласында іргелі әдіснамалық, ғылыми зерттеушілік дайындыққа даярлығы бар, мелиорация, рекультивация және жерді қорғау саласындағы пәндерді терең меңгерген жоғары білікті мамандарды даярлау./

Подготовка высококвалифицированных специалистов, способных управлять сельскохозяйственными предприятиями с использованием геоинформационных систем для успешного функционирования и устойчивого развития орошаемого земледелия, а также, имеющих фундаментальную методологическую и исследовательскую подготовку в

области образования и углубленное знание дисциплин в области мелиорации, рекультивации и охраны земель./

Training of highly qualified specialists capable of managing agricultural enterprises using geoinformation systems for the successful functioning and sustainable development of irrigated agriculture, as well as those with fundamental methodological and research training in the field of education and in-depth knowledge of disciplines in the field of land reclamation, reclamation and land protection.

2.2 Білім беру бағдарламасының міндеттері/ Задачи образовательной программы/ Objectives of the educational program:

Білім беру бағдарламасының міндеттері:

- ауыл шаруашылығы және су шаруашылығы салалары бойынша докторлар дайындауды жүзеге асыратын мекемелердің ғылыми, практикалық және педагогикалық қажеттіліктеріне орай теориялық және практикалық білімді тереңдету;

- кәсіби мәдениеті, оның ішінде кәсіби диалог мәдениеті жоғары, азаматтық тұғыры қалыптасқан, ғылым мен өндірісте заманауи ғылыми және іс-тәжірибелік мәселерді көтеруге және шешуге, жоғары оқу орындарында сабақ беруді меңгерту;

- әртүрлі ауыл шаруашылығы және су шаруашылығы салаларында, кәсіпорындар мен ұйымдарда ғылыми-зерттеу және ұйымдасытру қызметін ойдағыдай жүзеге асыруға қабілетті мамандар дайындау./

Задачи образовательной программы:

- подготовка специалистов с высоким уровнем профессиональной культуры, в том числе и культуры профессионального общения, имеющих гражданскую позицию, способных сформулировать и решать современные научные и практические проблемы в образовательной сфере, успешно осуществлять преподавательскую, научно-исследовательскую и управленческую деятельность в организациях высшего и специального образования, колледжах, гимназиях и т.д;

- углубленное изучение теоретических и практических знаний по направлениям, связанным с отраслями сельского и водного хозяйства, обусловленных потребностями государства и рынка, научной, практической и педагогической деятельностью учреждений, осуществляющих обучение докторов по специальности;

- подготовка научных работников с высоким уровнем профессионального общения, имеющих гражданскую позицию, способных сформулировать и решать современные научные и практические проблемы в науке и на производстве, осуществлять научно-исследовательскую и управленческую деятельность в различных отраслях сельского и водного хозяйства./

Objectives of the educational program:

- training of specialists with high professional culture, including the culture of professional dialogue with civil position, able to formulate and solve modern scientific and practical problems in the field of education, to successfully carry out teaching, research and administrative activities in organizations of higher education, colleges, gymnasiums, etc.;

- advanced study of theoretical and practical knowledge in areas related to the sectors of agriculture and water resources due to the needs of the state and the market, scientific, practical and pedagogical activity of institutions engaged in training doctors in the specialty;

- training of researchers with a high level of professional communication with citizenship, capable of sformulirovat and solve modern scientific and practical problems in science and industry, carry out research and management activities in various sectors of agriculture and water resources.

2.3 Жалпы және бейіндік кәсіптік қабілеттері/ Общие и профильные компетенции/ General and specialized competencies

8D08675 - Жерді мелиорациялау, баптау және қорғау БББ бойынша докторантура түлектері (ғылыми және педагогикалық бағыт) келесі кәсіби қызмет түрлерін орындауы мүмкін:

-су және ауыл шаруашылығының түрлі саласындағы өндірістік мекемелерде ұйымдастырушылық технологиялық қызметтерді орындау, менеджмент және маркетингтік тапсырмаларды орындай отырып, басқарушылық қызметтерді қалыптастыру;

-қызмет саласына қатысты нормативтік құжаттар, МемСТтар, типтік жобаларды жасау жұмыстарына қатысу;

-мелиорация, су және ауыл шаруашылығының түрлі саласында ғылыми ұйымдастырушылық қызметті жүргізу, жобалық ізденіс және ғылыми зерттеу жұмыстарын орындау;

- су және ауыл шаруашылығының түрлі саласындағы өндірістік мекемелерде ұйымдастырушылық технологиялық қызметтерді орындау, менеджмент және маркетингтік тапсырмаларды орындай отырып, басқарушылық қызметтерді қалыптастыру;

- қызмет саласына қатысы бар нормативтік құжаттарды, стандарттарды, ГОСТтарды, типтік жобаларды құрастыру жұмыстарына қатысу./

Выпускники докторантуры по ОП 8D08675 - Мелиорация, рекультивация и охрана земель (научное и педагогическое и направление) могут выполнять следующие виды профессиональной деятельности:

- выполнять организационно-технологическую деятельность в производственных учреждениях различных отраслей водного и сельского хозяйства, осуществлять управленческую деятельность, выполняя задачи менеджмента и маркетинга;

- участвовать при составлении нормативных документов, стандартов, ГОСТ-ов, типовых проектов, касающихся отраслевой деятельности;

- выполнять научно-исследовательские и проектно-изыскательные работы, вести научно-организационную деятельность в различных областях водного и сельского хозяйства./

Graduates of a doctoral studies in 8D08675 - Soil development, restoration and protection (scientific and pedagogical direction) can perform the following professional activities:

- to carry out organizational and technological activities in industrial establishments of different sectors of water and agriculture, to implement management activities, performing tasks of management and marketing;

- to participate in drafting of normative documents, standards, GOST-s, typical projects related to sectoral activities;

- perform research and design and survey work, to conduct scientific-organizational activity in various fields of water and agriculture.

- геоакпараттарды алу және өндеу.

2.4 Білім беру бағдарлама бойынша оқыту нәтижелері мен қалыптасатын құзыреттіліктері арақатынасының матрицасы/ Матрица соотношения результатов обучения по образовательной программе с формируемыми компетенциями/ Matrix of correlation of learning outcomes in the educational program with the formed competencies

Құзыреттілік/ Компетенции/ Competencies	ON1	ON 2	ON 3	ON 4
ЖҚ1/ОК1/ GC1	+			
ЖҚ2/ОК2/ GC2		+	+	+
КҚ1/ПК1/PC1		+	+	
КҚ2/ПК2/PC2		+	+	
КҚ3/ПК3/PC3			+	+
КҚ4/ПК4/PC4		+	+	+
КҚ5/ПК5/PC5		+	+	+
КҚ6/ПК6/ PC6		+	+	+
КҚ7/ПК7/ PC7		+	+	+

2.5. Маманның жеке қасиеттері/ Личные качества специалиста/ Personal qualities of a specialist

8D08675 – Жерді мелиорациялау, баптау және қорғау білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD): Жоба жетекшісі (жаңа технологиялар); Бас директор; ауыл шаруашылығы саласындағы ұйымның (филиалдың) басшысы; су торабының (шлюздің) бастығы; инженер-зерттеуші (жалпы бейін)./

(PhD) доктор по образовательной программе 8D08675 –Мелиорация, рекультивация и охрана земель: Руководитель проекта по разработке (новых технологий); Генеральный директор; Руководитель организации (филиала) в сельскохозяйственной отрасли; Начальник гидроузла (шлюза); Инженер-исследователь (общий профиль)./

(PhD) the doctor of the educational program 8D08675 - Soil development, restoration and protection. Project manager for the development of (new technologies); General Director; Head of an organization (branch) in the agricultural sector; Head of a waterworks (gateway); Research engineer (general profile)./

8D08675 – Жерді мелиорациялау, баптау және қорғау мамандығы бойынша философия докторлардың (PhD) кәсіби қызмет түрлері:

- ғылыми-зерттеу;
- ғылыми тақырыптың жеке кезеңдері бойынша ғылыми зерттеулерді жауапты орындаушы, немесе ғылыми жетекші ретінде орындау;
- бақылауларды және эксперименттерді орындау;
- ғылыми зерттеулердің жоспарын және бағдарламаларын құруға қатысу;
- ғылыми зерттеулердің және жұмыстардың нәтижелері бойынша инновациялық ұсыныстарды құрастыруға қатысу;
- педагогикалық:
- докторанттар және магистранттармен сабақ өткізу;
- дипломдық жобалауға жекетшілік жасау;
- магистрлік және докторлық ғылыми жұмыстарға жетекшілік жасау./

Доктор философии (PhD) по специальности 8D08675-Мелиорация, рекультивация и

охрана земель может выполнять следующие виды профессиональной деятельности:

научно-исследовательская:

- проведение научных исследований по отдельным разделам (этапам) темы в качестве соответственного исполнителя или научного руководителя;
- осуществление экспериментов и наблюдений;
- участие в составлении планов и программ исследований;
- участие в составлении инновационных рекомендаций по результатам научных исследований и разработок.

педагогическая:

- проведение учебных занятий с магистрантами и докторантами;
- руководство дипломным проектированием;
- руководство магистерскими и докторскими научными работами./

Doctor of philosophy (PhD) degree 8D08675- Soil development, restoration and protection can perform the following professional activities:

research:

- conducting research on specific sections (phases) subject as of the respective contractor or a supervisor;
- implementation of experiments and observations;
- participation in the preparation of plans and programmes of studies;
- participation in the preparation of innovative recommendations on the results of scientific research and development.

pedagogical:

- training of undergraduates and doctoral candidates;
- the management diploma projects;
- supervises master's and doctoral research papers

Қорытынды/ Выводы/ Conclusions

Білім алушылардың 8D08675 - Жерді мелиорациялау, баптау және қорғау мамандығы бойынша докторантураның білім беру бағдарламасын игеру нәтижесінде алынған білім мен дағдыларды кәсіби қызметтің негізгі түрлерінде туындайтын нақты мәселелерді шеше білу қабілетін қалыптастыру және дамыту. /

Формирование и развитие умений обучающихся применять знания и навыки, полученные в результате освоения образовательной программы докторантуры по ОП 8D08675 – Мелиорация, рекультивация и охрана земель, для решения конкретных задач, возникающих в основных видах профессиональной деятельности. /

Formation and development of students' skills to apply the knowledge and skills obtained as a result of the development of the educational program of the doctoral degree in the EP 8D08675 – Soil development, restoration and protection, to solve specific problems arising in the main types of professional activity.